

Міністерство освіти і науки України
Інститут педагогіки НАПН України
Державна наукова установа "Інститут модернізації змісту освіти"
Державна науково-педагогічна бібліотека імені В.О.Сухомлинського
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ПОЧАТКОВА ОСВІТА: ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

*Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої Дню початкової освіти*

19 жовтня 2018 р.

Ніжин
2018

Пасічник Д.С. Самооцінка та її розвиток у процесі самопізнання.....	174
Пацюк В.О. Самосійна робота учнів початкових класів	176
Пащенко О.А. Зміст роботи з розвитку зв'язного мовлення учнів початкової школи на основі аналітико-синтетичних вправ.....	177
Педько Л.М. Модель підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціально орієнтованої роботи з батьками.....	180
Пенькова С.Д., Пирожкова Х.І. Особистісно орієнтована парадигма нової української школи.....	182
Петрик І.С. Педагогічні умови виховання почуття відповідальності в учнів молодшого шкільного віку у навчально-виховному процесі	184
Петрик М.І. Вікові особливості молодших школярів як передумова бережливого ставлення до природи	185
Поліщук Л. М. Розвиток початкової освіти в історичному контексті	187
Полубень О.Л. Диференціація – умова успішного навчання учнів у початкових класах... ..	190
Польовик Л.В. Співпраця сім'ї та школи у формуванні етичних норм та цінностей молодших школярів	192
Почужевський О.Д., Почужевська Ю.Л., Лемешко К.О. Проблеми стандартизації змісту початкової освіти в умовах реформування.....	193
Примаченко К.М. Шкільна олімпіада як нестандартна форма навчання молодших школярів	195
Рібцун Ю.В. Використання нових інформаційних технологій у роботі з дітьми із порушеннями мовленнєвого розвитку	197
Рибак Н.В. Формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів в позаурочний час.....	201
Рибець Є.І. Формування мотивів на здоровий спосіб життя учнів початкової школи в умовах сьогодення.....	203
Романенко К.О. Інноваційний розвиток шкільного середовища засобами міжнародних освітніх програм та проєктів (на прикладі навчальної програми eTwinning).....	205
Романова О.В. Психологічні особливості здійснення інноваційної діяльності вчителем початкових класів.....	207
Ростоцька Т.М., Добридень А.В. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи з обдарованими дітьми	210
Рудова К. С., Добридень А.В. Забезпечення єдності виховного впливу школи та сім'ї на процес формування особистості молодшого школяра.....	211
Сенько Ю.М. Проблемне навчання як засіб підвищення пізнавальної активності молодших школярів	213
Сергієнко Н.М., Коваленко Є.І. Технологія формування лідерської позиції у молодших школярів	215
Силюга Л. П., Куриляк Х.Р. Загально-навчальні уміння молодших школярів – складова розвивального компоненту сучасного уроку математики у початкових класах	218
Сиплива К.С., Подобна Н.В. Організація проблемного навчання у молодших школярів	220
Слісаренко М.С. Основні завдання початкового навчання літературної освіти у розвитку виразного читання	223
Стрілець А.М. Використання стратегій технології критичного мислення.....	226
Тимофєєва І.Б. Сучасні методи підготовки вчителів початкової школи.....	229
Ткач В.С. Психолого-педагогічні умови формування основ громадянської культури учнів молодшого шкільного віку.....	230

3. Вукіна Н. В. Критичне мислення : як цього навчати /Н. В. Вукіна, Н. П. Дементієвська. – Х. : “Основа”, 2007. – 108 с.

4. Формування критичного мислення на уроках мови : монографія / В.Ф.Дороз, Л. Я. Романова, О. Б. Ярова, В. А. Ницета, Г. А. Удовиченко; передмова К. О. Баханова [за заг. ред. В. Ф. Дороз]. – К. : “Освіта України”, 2008. – 336 с.

5. Ярош Г.О., Седова Н.М. Сучасний урок у початковій школі. 33 уроки з використанням технології розвитку критичного мислення. – Х.: Основа, 2005. – 240 с.

Тимофєєва І.Б.,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки та освіти
Маріупольського державного
університету

СУЧАСНІ МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У сучасних умовах реалізація концепції Нової української школи вимагає вдосконалення системи професійної підготовки вчителів початкових класів, створення сучасних стандартів вищої освіти, перегляду структури програм навчальних дисциплін, оновлення змісту підручників, дидактичних і методичних матеріалів, пошуку нетрадиційних форм і методів організації освітнього процесу тощо.

Передусім, це орієнтація освітнього процесу на досягнення результату, що відображається ключовими компетентностями, але не обмежується ними. Нині у світовій практиці ефективність освіти пов'язується з реалізацією компетентнісного підходу. Компетентнісні результати навчання учнів початкової школи визначено у попередніх документах – Державному стандарті (2011 р.), у вимогах навчальних програм (2012 р.), у вимогах до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів (2014 р.) [1, с.12].

Компетентності дозволяють усунути суперечливості між засвоєними теоретичними відомостями та їх використанням для розв'язання конкретних життєвих задач: уміти розрізняти об'єкти, ознаки, властивості; аналізувати і пояснювати причини і наслідки подій, вчинків, явищ; створювати тексти, вироби, проекти; висловлювати ставлення до подій, вчинків своїх та інших; брати участь в колективних справах; у розв'язанні навчальних завдань; оцінювати вчинки, різні моделі поведінки та ін.; користуватись певними предметами та ін. [1, с.13].

Зміст освіти у проєкті Державного стандарту початкової загальної освіти відповідає таким освітнім галузям: Мовно-літературна: українська мова і література, мови і література національних меншин, іншомовна освіта, Інформативна, Соціальна і здоров'язбережна, Математична, Фізкультурна, Природнича, Громадянська та історична, Технологічна, Мистецька. Кожна освітня галузь супроводжується індексом, який у таблиці державних вимог зазначає обов'язкові результати навчання.

Відповідно професійного стандарту "Вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти", який було затверджено 10.08.2018 року, описані трудові функції, професійні компетентності, знання, уміння і навички. Однією із таких компетентностей – є здатність добирати доцільні методи, засоби й форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів [2]. У Маріупольському державному університеті здобувачі вищої освіти ОС "Бакалавр" спеціальності "Початкове навчання" під час вивчення курсу "Трудове навчання з методикою викладання "Технології" ознайомлюються з сучасними методами навчання дітей у початковій ланці.

Вивчаючи різні змістові модулі, демонструються інтерактивні методи у поєднанні з класичними методами навчання, які утворюють ідеальну основу для вивчення матеріалу з даного курсу. Під час проведення практичних робіт інтерактивні методи студентам дають

змогу: аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу; навчитися формулювати власну думку, правильно її висловлювати, поважати альтернативну думку; вчитися будувати конструктивні взаємини у групі, розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

Ми застосовуємо групи інтерактивних методів навчання відповідно науковими й практичними напрацюванням дослідниці О. Пометун, Кооперативне навчання, колективно-групове, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань.

Наприклад, *робота в групах (кооперативне навчання)*: поділяється колектив на групи для реалізації проекту. Тема "Папір і його властивості" виготовляється демонстраційний макет "Види паперу". Кожна група отримує завдання розкрити історію виду паперу, засоби виготовлення, сфера застосування. В заключній частині студенти складають великий демонстраційний макет.

Часто використовуємо *рольові ігри (технології ситуативного моделювання)*. Студенти мають велике бажання спробувати провести один із етапів уроку, аналізують, рекомендують однокласникам кращі форми роботи, моделюють реальні життєві ситуації, роблять висновки та рекомендації щодо правильного вибору завдання, розкриття теми.

Застосування цифрових технологій допомагає студентам осучаснити урок з освітньої галузі "Технології". Під час практичних занять виготовляють наочні матеріали для демонстрації фрагментів уроку, створюють навчальні технологічні інтерактивні карти, розкривають алгоритм дій для конструювання виробів. Результатом такого виду *інтерактивних методів* можуть бути: відеофільм, інтерактивна презентація, створення інтерактивних вправ за допомогою сучасних платформ, сюжетні навчальні ролики. Застосовуються також інтерактивні презентації, після вивчення лекційного матеріалу, студентам пропонується скласти тест. Під час семінарсько-практичних занять здобувачі освіти створюють презентації для демонстрації теоретичного та практичного матеріалу.

Отже, сучасні методи професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів мають бути не тільки засобом передачі знань, але і стимулюючими чинниками для подальшої реалізації вчителя в період самостійної роботи у школі.

Література:

1. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ "Видавничий дім "Плеяди", 2017. – С. 12-13.
2. Професійний стандарт "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти". – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/tsifri-i-fakti/1230-profesijnij-standart-vchitel-pochatkovikh-klasiv-zakladu-zagalnoji-serednoji-osviti>. – Назва з екрану.

Ткач В.С.,
студентка 6 курсу
педагогічного факультету
Ізмаїльського державного гуманітарного університету

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність проблеми громадянського виховання особистості в сучасному українському суспільстві великою мірою зумовлюється потребою державних освітніх установ у підготовці громадян усвідомленої законослухняності, патріотичної відданості до своєї держави, вільної і чесної прихильності до загальноприйнятих норм, до морально-культурних цінностей при виконанні різноманітних функцій в сферах сімейно-побутових, міжнаціональних і міжособистісних відносин. Саме тому було створено Нову українську